

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ КОЛІСНИХ ТА ГУСЕНИЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Овчаренко Ю.Є.

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м Харків*

Серед багаточисельних проблем умов життєдіяльності (УЖ) в герметизованих об'єктах техніки спеціального призначення (ТЗСП) набуває технічне забезпечення сприятливих умов для роботи членів екіпажу (КО) на робочих місцях (РМ) при тривалому вирішенні задач (ВЗ). Людино-машинні комплекси, якими є ТЗСП, віднесемо до ергатичних систем, властивості яких формуються в результаті предметно-просторових відносин складних за якістю систем фізичної (технічна частина) та біологічної (члени КО) природи.

При виконанні функціональної діяльності члени КО ТЗСП вирішують задачі знаходячись безпосередньо в обмеженому замкненому об'ємі обітаємих відділень, в яких підпадають впливу комплексу факторів, основними з яких є несприятливий мікроклімат, постійний акустичний шум, ударні прискорення (вібрація, тряска), шкідливі суміші в повітрі, що вдихається, обмежені простори РМ, можливість впливу лазерного випромінювання, забрудненість обітаємих відділень і тіла ЛО ПММ, брудом та дорожнім пилом, температурні перепади, фізичні навантаження та ударні перевантаження. Складність рішення проблеми обумовлюється насиченням сучасних ТЗСП електронною апаратурою та спецобладнанням постійного та періодичного впливу на членів КО з високою віддачею тепла, недостатнім обміном повітря в умовах повної герметизації обітаємих відділень ТЗСП. Ці та інші причини обумовлюють неможливість зберігати тривалу і високу працеспроможність КО в процесі ВЗ при знаходженні в герметизованих обітаємих відділеннях. Несприятливі фактори внутрішнього середовища можуть бути шкідливими і небезпечними. Шкідливими виявляються фактори середовища і процесу ВЗ, які можуть викликати професійну патологію, тимчасове або стійке зниження працеспроможності, підвищити частоту соматичних та інфекційних захворювань, нанести шкоду здоров'ю КО. Небезпечними виявляються фактори середовища і процесу ВЗ, які можуть бути причиною гострого захворювання або раптового погіршення здоров'я і навіть летального результату.

Отож, метою створення оптимальних УЖ на РМ в процесі інформаційного обміну в заброньованому герметизованому просторі ТЗСП є пошук раціонального розподілення функцій “людина-машина” та “людина-людина” для формування керуючих рішень в процесі ВЗ.